

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de leden van de vaste commissie Economische Zaken & Klimaat
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Datum: 6 maart 2020

Kenmerk: 2020/JN/jvo/011

Onderwerp: AO Kunstmatige Intelligentie & Sleuteltechnologieën

Geachte leden van de vaste commissie voor Economische Zaken & Klimaat,

Nederland heeft een goede uitgangspositie om de kansen van sleuteltechnologieën zoals Artificial Intelligence (AI), kwantumtechnologie en fotonica te benutten. Deze technologieën versterken niet alleen ons verdienvermogen en onze geopolitieke positie, maar hebben ook maatschappelijke impact via o.a. betere en betaalbare zorg, schoner vervoer en efficiëntere en duurzame productie. Uit onderzoek van Technopolis blijkt dat Nederland – ook in vergelijking met andere landen – te beperkt investeert in sleuteltechnologieën.¹ Sterker: we dreigen zelfs achterop te raken met alle negatieve gevolgen voor ons groeivermogen van dien. Voor het AO Kunstmatige Intelligentie en Sleuteltechnologieën op 12 maart brengen wij u graag de volgende punten onder de aandacht.

1. Investeer meerjarig in sleuteltechnologieën

De ontwikkeling van sleuteltechnologieën heeft een enorme impact op de technologische industrie, die met een exportaandeel van 82% van de in Nederland geproduceerde goederen een belangrijke pijler is onder ons welvaartsniveau. Digitalisering van de industrie (o.a. door middel van AI) is cruciaal voor het versterken van onze werkgelegenheid en het faciliteren van toekomstige economische groei.² Het biedt ondernemers de mogelijkheid om nieuwe verdienmodellen toe te passen, (arbeids)productiviteit te verhogen, kosten te besparen en werknemers te ondersteunen in hun dagelijks werk, bijvoorbeeld bij het nemen van besluiten of het verrichten van zware of repetitieve taken. Niet alle bedrijven hebben de mogelijkheid om de stap naar AI te zetten, maar moeten eerst een digitale aanpassingsslag maken. Randvoorwaarden zoals de toegankelijke en beschikbare relevante data en het veilig opslaan, delen en analyseren van data zijn essentieel om aan de slag te gaan met AI.

Om deze transformatie mogelijk te maken, moet Nederland beter anticiperen op en ook meer investeren in sleuteltechnologieën. Nederland en Europa moeten niet alleen de afnemers van hoogwaardige technologie zijn, maar deze economische activiteiten ook zelf ontplooiën. Het is belangrijk dat de overheid keuzes maakt en daarbij zowel inzet op (sleutel)technologieën waarin Nederland al sterk is (zoals micro-elektronica) als op sleuteltechnologieën die een grote belofte in zich dragen richting de toekomst (waaronder kwantum en AI), waarbij wordt gekeken naar maatschappelijke impact én economisch rendement. FME onderschrijft de conclusie van het AWTI-onderzoek³ dat de focus een slag dieper moet: tussen specifieke technologieën, toepassingsgebieden

¹ Technopolis Publieke investeringen in sleuteltechnologieën (2019)

² Om dit proces te versnellen heeft FME het *Platform AI for Industry* opgericht. Via dit platform verbindt FME bedrijven die AI ontwikkelen en toepassen (of dat overwegen te doen). Het doel is een brede toepassing van AI binnen de technologische industrie te versnellen.

³ AWTI Advies: Krachtiger kiezen voor sleuteltechnologieën (2020)

en ecosystemen zoals de technologische industrie. Zo kunnen we als land een vuist maken, ondanks de toenemende internationale concurrentie.

FME bepleit een meerjarige investeringsagenda voor sleuteltechnologieën zoals AI. FME pleit ervoor dat er 1 miljard euro aan publieke middelen beschikbaar worden gesteld in een periode van 7 jaar voor onderzoek en innovatie binnen sectoren zoals de Smart Industry, zodat ook het leervermogen van het MKB-peloton meegroeit. Met het missiegedreven innovatiebeleid en beleidsplannen zoals het Strategisch Actieplan AI heeft de overheid een eerste stap genomen. Nu is het zaak om door te pakken en verder te versnellen, zowel in onderzoek als toepassing.

FME vraagt uw Kamer om bij het kabinet aan te dringen dat er 1 miljard euro aan publieke middelen beschikbaar wordt gemaakt (over een periode van 7 jaar) voor onderzoek naar én toepassing van kunstmatige intelligentie. Maak daarbij gebruik van de Smart Industry infrastructuur voor de (door)ontwikkeling en bredere industriële inbedding van AI (ook MKB). Investeer daarnaast meerjarig in (sleutel)technologieën waar Nederland sterk in is. Deze investeringen fungeren als een vliegwiel voor het loskomen van private middelen.

AI in de brede industrie: het Smart Industry Programma

FME wijst op de grote waarde van het Smart Industry Programma, dat als doel heeft om Nederland tot het meest flexibele en digitaal geïntegreerde productienetwerk van Europa te maken en AI speelt daarin een cruciale rol. De infrastructuur van het Smart Industry Programma bestaat uit vijf regionale Smart Industry Hubs en 43 aangesloten fieldlabs die zich richten op een technologie. Het Smart Industry programma heeft een actieve community van bedrijven, kennisinstellingen en overheden die elkaar aanzet tot innovatie en kennisdeling. Deze community werkt via drie lijnen:

1. Versterken van de Smart Industry Infrastructuur. We ontwikkelen de Smart Industry Hubs door fysieke locaties waar AI-innovatie ontwikkeld en getest worden. Daarnaast kunnen ondernemers bij de Smart Industry Hubs terecht voor advies over AI.
2. Kennisoverdracht naar mkb. We zetten een infrastructuur op waar Leven Lang Ontwikkelen centraal staat. De fieldlabs bieden een hybride leeromgeving waarin zowel werknemers als studenten kunnen leren hoe ze moeten omgaan met AI.
3. Onderzoek. We bouwen een infrastructuur waar fundamenteel en toegepast onderzoek wordt uitgevoerd naar AI om bijvoorbeeld foutloos te produceren of voorspellen van onderhoud.

2. Houd Nederland aantrekkelijk voor buitenlands kennistalent.

Innoveren met complexe sleuteltechnologieën zoals AI, micro-elektronica en kwantum impliceert werken aan de grenzen van het weten. Het kunnen aantrekken en behouden van buitenlands toptalent vormt daarmee een cruciale impuls aan onze kennis- en innovatiedynamiek. Ook hier neemt de internationale concurrentie toe en moet Nederland investeren in de aantrekkelijkheid van Nederland als woon- en werkplek. FME pleit voor uitbreiding van het vervolgprogramma 'make it in the Netherlands' van alleen de ICT-sector naar alle sectoren waar arbeidsmarkttekorten bestaan.

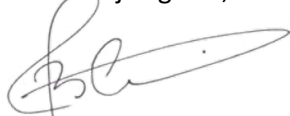
Bovendien moet Nederland investeren in een uitstekend vestigingsklimaat voor buitenlandse talenten, onder andere door het bieden van aantrekkelijke fiscale regelingen. FME pleit daarom voor het behoud van de 30% kenniswerkersregeling. Om nog beter inzicht te krijgen hoe internationaal talent in Nederland kan blijven, is nader onderzoek nodig welke factoren en maatregelen hieraan bijdragen. Wij vragen het kabinet een onderzoek te initiëren waarbij het bedrijfsleven wordt betrokken. Daarnaast pleit FME voor het afschaffen van numerus fixi voor technische opleidingen zoals AI, data science en cybersecurity en het vrijmaken van voldoende budget voor studie-ondersteunende faciliteiten zoals clean rooms en/of simulatoren. Meer geld technische opleidingen niet voldoende

Het aantrekken van buitenlands kennistalent (zowel studenten als werkenden) geeft een cruciale impuls aan onze innovatiekracht, ook op het gebied van sleuteltechnologieën. FME vraagt uw Kamer om bij het kabinet te pleiten voor 1) een vervolgprogramma op Make it in the Netherlands; 2) een concurrerend vestigingsklimaat om talent te kunnen blijven aantrekken; en 3) het afschaffen van numerus fixi voor technische opleidingen zoals cybersecurity en AI.

Ter afsluiting

FME is graag bereid om het bovenstaande schriftelijk of mondeling nader toe te lichten. Daarvoor kunt u contact opnemen met Jeroen Neefs, PA-adviseur (jeroen.neefs@fme.nl of 06 – 53158493).

Vriendelijke groet,

Ineke Dezentjé Hamming-Bluemink
Voorzitter FME